

Plan mot kränkande behandling

Sundsvalls Montessoriskola

Grundskola F-9, fritidshem

Ansvarig rektor: Linn Eriksson

Giltighetstid: 2023-11-30 – 2024-12-01

1. Syfte och bakgrund

På Sundsvalls Montessoriskola råder det absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med skolans likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande årsplan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

För att stimulera elevernas utveckling och lärande arbetar vi enligt Montessoripedagogiken. Pedagogiken följer barnet genom hela skoltiden, från småbarnsavdelningen i förskolan till och med åk 9. Vi sätter eleven i centrum och strävar efter att ge varje elev bästa möjliga förutsättningar att utveckla sin fulla potential. Skolans långsiktiga mål är att:

”Alla elever på Sundsvalls Montessoriskola ges möjlighet att utveckla så väl ämneskompetens, som personlig- och socialkompetens samt kompetens att samordna dessa (koordinationskompetens).

Vidare kännetecknas skolans elever av att de har goda ämneskunskaper, självdisciplin, motivation i sitt lärande samt kan samspela och visa respekt för andra”

En förutsättning för en långsiktig, hälsofrämjande och förebyggande lärmiljö är att pedagogernas erfarenheter och lärdomar tas tillvara, vilket är rektors ansvar. Ett hälsofrämjande och förebyggande barn- och elevhälsoarbete kräver en organisation som ger utrymme för medarbetarna att analysera mönster, utvärdera åtgärder och betrakta insatser över tid. Detta för att kunna leda arbetet i en allt mer främjande och förebyggande riktning för hela skolmiljön. En förberedd lärmiljö inom montessoripedagogiken är uppbyggd av sex principer, skönhet och atmosfär, verklighet och natur, ordning och struktur, montessorimaterial, frihet och disciplin samt social träning. Pedagogens roll, funktion och relation till eleven är själva navet i att sträva efter en tillgänglig lärmiljö för samtliga barn och elever.

En av de grundläggande principerna inom Montessoripedagogiken är *frihet under ansvar*, vilket är en del av den förberedda miljön. Det handlar om en strukturerad frihet där eleverna får så mycket frihet som de klarar av. För att friheten skall kunna utvidgas krävs att eleven utvecklar självdisciplin och respekt för frihetens gränser. Inom ramen för sin individuella planering har eleverna möjlighet att påverka arbetsområde, arbetsformer, plats och tid för arbete.

Arbetet sker i såväl åldersblandade som åldershomogena grupper. Nyfikenhet och intresse är grunden för det livslånga lärandet. Vi skapar förutsättningar för eleverna att växa, känna lust

att lära samt förstå att de *“har huvudrollen i sitt eget liv”*. Eleverna får tidigt träna samarbete och eget ansvar - färdigheter som är värdefulla vid fortsatta studier och i arbetslivet.

3. Kartläggning av risker

Under förra året arbetade vi mot målen ökad möjlighet till delaktighet och inflytande samt en ökad förståelse för elevhälsans professioner och arbete. För att öka elevinflytandet, har vi kontinuerligt under terminerna klassråd, elevråd samt matråd med samtliga klasser.

I kartläggningen har vi utgått från incidentrapporterna i STELLA, de trygghetsenkäter som genomförts i 1-3 samt skolans skolenkät för årskurs 4-9, hälsosamtal med förskoleklass och år 4 och 7.

Utifrån rapporterna i STELLA kan vi se ett mönster där vi har konflikter under rast verksamhet och på icke lektionsstyrd verksamhet. Vi ser också ett mönster där elever har svårt ta ansvar och se sin egen roll i konflikter.

Risk/riskområde 23/24	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Konflikt under raster	Elever, skolans personal, Stella, Trygghetsvandring 1-3, Skolenkäten 4-9, hälsosamtal	Alla elever på skolan har lunchrast samtidigt. Aktiviteternas karaktär. Organisation av rastaktiviteter.
Otrygghet, toaletterna, omklädningsrum idrotten, fotbollsplanen, kapphall	Elever, skolans personal, Stella, Trygghetsvandring 1-3, Skolenkät 4-9, hälsosamtal.	Tröga lås på toaletterna. Avsaknad av insynsskydd IDH. Avsaknad av tydliga regler på fotbollsplanen, trång kapphall
Systematisk kartläggning av Stella.	Rektor	Fortsatt kartläggning under kommande läsår tillsammans med rektor och skyddsombud.

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Komma till rätta med kapprumms miljö F-3, ommöblering av kapphall, inköp av nya klädhängare. Ökad bemanning i kapprummen.	Mer strukturerat, bättre passagemöjligheter. Mer resurser som hjälper eleverna.	Positiv insats som lett till önskat resultat i korridoren. Färre konflikter, eleverna kommer ut på rast verksamheten.
Minska elevantal ute på lunchrast.	Färre elever ute på lunchrast samtidigt.	Minskade konflikter samt lättare för personal uppmärksamma elever och deras behov.

Tydligare regler på fotbollsplanen. Alltid en vuxen på fotbollsplanen. Besök av GIF-Sundsvall som positiva förebilder i hur man agerar på fotbollsplanen.	Tydligare struktur, styrning på planen.	Förväntat resultat: färre konflikter.
---	---	---------------------------------------

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
100% trygga elever på skolan.	Förbättra organisationen gällande rast verksamheten.	Färre konflikter, ökad trygghet.	Uppföljning med skolenkät/trygghetsvandring oktober -24. Mentorerna genomför enkät och fritids genomför trygghetsvandringen.
	Byta lås på toaletterna	Bättre trygghet på toaletten.	Vaktmästare byter lås snarast möjligt.
	Skärmväggar	Ökad trygghet i omklädningsrum IDH.	Fastigheter tillsammans med Drakfastigheter. Snarast möjligt.

6. Delaktighet

Eleverna får verkligt inflytande över undervisningen, gemensamma aktiviteter på skolan och på fritids såsom till exempel lärmiljön i klassrummet, friluftsdagar, studiebesök och julaktiviteter. Eleverna i åk 1-3 genomför varje vecka kompisamtal med syfte att reda ut konflikter och skapa en trygg psykosocialmiljö. Liknande arbete genomförs även i årskurserna 4-6. Varje läsår en trygghetsenkät med alla elever i år 1-9. Trygghet och trivsel på skolan är en stående punkt på klassråd och i elevrådet. Enskilda hälsosamtal med skolsköterskan genomförs enligt elevhälsans medicinska insatser (EMI).

Varje år genomförs en trygghetsgenomgång för att identifiera eventuella otrygga områden.

7. Förankring

- Planen finns på Vklass samt på skolans hemsida.
- Varje termin presenteras planen för eleverna.
- I början av höstterminen presenteras planen för vårdnadshavare.
- Planen lyfts på APT

8. Rutiner för akuta situationer

8.1 Rutiner vid kränkningar elev till elev.

Den klassansvarige pratar med berörd elev eller elever och definierar problemet för att se om det är mobbning. Första stegen i konfliktlösningen tas av mentor/ klasslärare. Om detta inte är tillräckligt tar mentor stöd av arbetslaget.

Vid mer omfattande systematiska kränkningar och mobbing meddelas rektor. Arbetslaget kan också få stöd av framförallt elevhälsoteamet men också av likabehandlingsteamet.

8.2 Vad ska du göra om du själv blir utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier

Berätta för någon du har förtroende för. Alla vuxna på skolan har till uppgift att hjälpa dig om du har det besvärligt. Du kan också lägga en lapp till skolsköterskan eller kuratorn.

8.3 Vad ska du göra om en kamrat blir utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier?

- Berätta för någon vuxen på skolan eller hemma.
- Följ med kamraten till någon vuxen och berätta hur det är.
- Reagera på orättvisor som kamraten blir utsatt för.
- Lägga en lapp i EHT brevlåda.
- Själv vara en bra kamrat.

9. Detta händer om du eller någon på skolan blir utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier

När det kommer till känna att kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier förekommer arbetar vi utefter följande modell.

- Enskilda allvarssamtal med berörda.
 - Information till vårdnadshavare snarast.
 - Uppföljningssamtal efter en vecka.
 - Information till vårdnadshavare.
 - Uppföljningssamtal enligt överenskommelse, eller senast fyra veckor.
 - Information till vårdnadshavare.
 - Vid behov går ärendet vidare till elevhälsoteamet och då framförallt kurator, som ansvarar för att starta en djupare utredning.
-

9.1 Vid kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier vuxen mot elev.

- Rektor har ansvar för att utreda och dokumentera händelsen
- Rektorn och någon av rektorn utsedd person, genomför enskilda samtal med de inblandade. Här kan medarbetaren begära fackligt stöd
- Berörd vårdnadshavare kontaktas.
- Rektor ansvarar för uppföljning

9.2 Vid kränkningar, diskriminering eller trakasserier av elev till vuxen.

- Rektor och eller någon av rektor utsedd person genomför enskilda samtal med de inblandade.
- Berörd vårdnadshavare kontaktas.
- Om bedömning görs att inblandad personal behöver stöd kontaktas företagshälsovården.
- Rektor ansvarar för uppföljning.

9.3 Kränkningar mellan vuxna

Rektorn är ansvarig att agera utifrån arbetsmiljölagen - www.arbetsmiljoverket.se

10. Kontaktpersoner från skolans elevhälsoteam

Miriam Sellin, kurator

miriam.sellin@sundsvall.se

Sofie Nyström, skolsköterska

sofie.nystrom@sundsvall.se

Susanne Kuoppa, resurslärare

susanne.kuoppa@edu.sundsvall.se

Viktoria Hellestig, resurslärare

Viktoria.lofgren@edu.sundsvall.se

Erika Ström, specialpedagog

erika.strom@edu.sundsvall.se

Linn Eriksson, Rektor

linn.z.eriksson@sundsvall.se

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- Sexuell läggning

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

